

**Školní vzdělávací program
pro předškolní vzdělávání**

Svět na dlani

Obsah

Školní vzdělávací program Svět na dlani

1. Identifikační údaje	
1.1 Škola	3
1.2 Zřizovatel	3
2. Obecná charakteristika škola	
2.1 Historie školy	4
2.2 Charakteristika školy.....	4
3. Podmínky vzdělávání	
3.1 Věcné podmínky	5
3.2 Životospráva... ..	5
3.3 Psychosociální podmínky	6
3.4 Organizace	6
3.5 Řízení MŠ... ..	7
3.6 Personální a pedagogické zajištění.....	8
3.7 Spoluúčast rodičů	8
4. Organizace vzdělávání	
4.1 Organizace vzdělávání... ..	9
4.2 Vzdělávání dětí se spec. potřebami... ..	10
5. Charakteristika vzdělávacího programu	
5.1 Školní vzdělávací program – obecně	11
5.2 Vize školy	11
5.3 Rámcové cíle předškolního vzdělávání... ..	11
5.4 Klíčové kompetence	11
5.5 Hlavní cíle školy	11
5.6 Formy a metody práce.....	12
6. Vzdělávací obsah	
6.1 Oblasti předškolního vzdělávání... ..	14
6.2 Integrované bloky.....	15
7. Evaluace	
7.1 Metody a nástroje evaluace	20
7.2 Evaluace podmínek vzdělávání.....	21
7.3 Evaluace vzdělávacího procesu	22
7.4 Evaluace vzdělávacích cílů	22
8. Přílohy	
8.1 Minimální preventivní program	23
8.2 Čtenářská gramotnost... ..	26
8.3 Preventivní logopedická péče.....	28
8.4 Doplňující vzd. plán zohledňující výchovu a vzdělávání dětí do tří let věku	29
9. Dodatky	
9.1 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka	34

1. Identifikační údaje

1.1 Škola

název: Základní škola a Mateřská škola Herálec, příspěvková organizace

adresa: Herálec 440, 592 01

e-mail: skola@zsheralec.cz

www: www.zsheralec.cz

telefon MŠ: 566 663 143

telefon ZŠ: 566 663 060

IČ: 43378684

statutární zástupce: Mgr. Pavla Dlouhá, ředitelka školy

č.j.: ZŠMŠ – He/ 179/2017

1.2 Zřizovatel

název: Obec Herálec

adresa: Herálec 80, 592 01

e-mail: urad@obeheralec.cz

www: www.obeheralec.cz

telefon: 566 663 115

ŠVP PV zpracovala: Dagmar Kuncová

Schváleno na pedagogické radě: 30. 8 .2017

2. Obecná charakteristika školy

2.1 Historie školy

1.října 1948 byla poprvé v Herálci otevřena mateřská škola ve dvou místnostech v rodinném domku. Do školy docházelo 28 dětí, péči o ně zajišťovaly dvě učitelky. Další jednotlivé roky jsou zmapovány v kronice MŠ. Dle zachování těchto písemností mohou konstatovat, že paní učitelky měly na zřeteli zejména spokojenost dětí a jejich rodičů.

1.září 1982 byla slavnostně otevřena mateřská škola se dvěma velmi prostornými třídami pro 60 dětí. Zde pracovaly 4 učitelky a 2 provozní pracovnice. Mateřská škola sousedila se základní školou, odkud se přenášelo jídlo.

1.září 2008 se mateřská škola stěhovala potřetí. A to do nově zrekonstruované základní školy.

2.2 Charakteristika školy

Mateřská škola se nachází v jednom z pěti pavilonů školy základní, která je dominantou naší obce.

Mateřská škola má samostatný vchod. Každá ze dvou tříd tvoří samostatnou prostorovou jednotku se sociálním zázemím a šatnou. Prostorné ložnice jsou přístupné ze tříd po otevřeném schodišti. Po dobu odpoledního odpočinku a klidových aktivit je využívána jedna ložnice, druhou ložnici využíváme k promítání pohádek, k pohybovým aktivitám a skladování sezónních pomůcek a různých materiálů. Nechybí zde samostatná jídelna pro všechny děti a zaměstnance MŠ, šatna pro zaměstnance a hygienické zařízení.

V patře budovy je kancelář, která je vybavena počítačem, tiskárnou a internetovým připojením pro potřeby učitelek MŠ.

Kapacita naší mateřské školy je 50 dětí, které jsou rozděleny do věkově smíšených tříd. Třídy jsou vybaveny hračkami, stavebnicemi i materiálem pro tvořivé činnosti dětí. Jsou zde hrací kouty a nechybí ani místo k odpočinku.

K pohybovým aktivitám využíváme pravidelně moderní tělocvičnu v základní škole, do které přicházíme spojovací chodbou.

Celý areál školy je v klidném a krásném prostředí. Protože jsme vesnická mateřská škola, máme dostatek příležitostí na klidné vycházky k pozorování svého okolí, do lesa nebo na louku.

K pobytu venku využíváme školní dvůr a oplocenou školní zahradu se dvěma pískovišti a se zahradním domkem, kde jsou uloženy hračky pro děti (koloběžky, tříkolky, kočárky....). Školní zahrada se postupně doplnila průlezkami, houpačkami, věžovou sestavou se skluzavkami, houpadly na pružině.

3. Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Mateřská škola má dostatečně velké prostory a prostorové uspořádání, které vyhovuje různým skupinovým i individuálním činnostem dětí.

Obě třídy, které jsou uspořádány zrcadlově – jedna je laděna do modré barvy a vyzdobena obrázky a rozmanitými předměty mořských živočichů, druhá třída je do zelené barvy a představuje louku plnou kytiček a hmyzu – jsou vybaveny vhodným dětským nábytkem – šestihrannými stolky a židličkami dvou velikostí, matracemi pro odpočinek, výtvarnými stolky. Děti mají k dispozici nejen výtvarný, ale i jiný pracovní – tvořivý materiál, dětské hudební a rytmické nástroje. Ve třídách jsou dětské knihovny a dětské kuchyňské koutky.

Dětský nábytek, tělocvičné nářadí, hygienické zařízení jsou vyhovující, zdravotně nezávadné, bezpečné a estetické. Hračky, hry, knihy jsou umístěny tak, aby je děti dobře viděly, mohly si je samy brát a ukládat. Vybavení průběžně obnovujeme, doplňujeme a plně využíváme.

Děti se svými výtvary podílejí na úpravě a výzdobě interiéru. Dětské práce jsou přístupné rodičům.

Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů.

3.2 Životospráva

Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava dle předpisů. Je zachována vhodná skladba jídelníčku. Děti mají stále k dispozici ve třídách dostatek tekutin, dbáme na to, aby děti dodržovaly pitný režim, v obou třídách je stolek, kde mají děti svůj hrníček a kdykoliv si mohou nalít připravený nápoj. Mezi jednotlivými jídly dodržujeme maximálně 3 hodinový interval. Děti nenutíme do jídla, ale snažíme se, aby alespoň ochutnaly a naučily se tak zdravému stravování.

Je zajištěn pravidelný denní řád, avšak natolik flexibilní, který nám umožňuje organizaci činností během dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci.

Děti jsou 2 hodiny dopoledne venku, program činností je přizpůsobován okamžité kvalitě ovzduší. V případě nepříznivého počasí mají děti dostatečný prostor k pohybovému vyžití v prostorách mateřské školy.

V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku. Nabízíme postupné vstávání pro děti s nižší potřebou spánku od 13:30 hodin – klidné aktivity (kreslení, skládání puzzle, prohlížení dětských knih a časopisů, navlékání korálků, ...).

Chováme se podle zásad zdravého životního stylu a poskytujeme tak dětem přirozený vzor.

3.3 Psychosociální podmínky

Chceme, aby se v naší MŠ děti i dospělí cítili dobře, spokojeně a bezpečně. Postupná adaptace nově příchozích dětí probíhá ve spolupráci s rodiči, kteří mají možnost dávat své dítě nejprve na kratší dobu pobytu v MŠ a postupně si zvykat na nové prostředí a kolektiv.

Respektujeme individuální potřeby dětí. Žádné z dětí není zvýhodňováno nebo naopak znevýhodňováno. Je dodržována zásada rovnosti ke všem dětem. Respektujeme volnost a svobodu dětí. Jasně a srozumitelné pokyny nenarušují kamarádkou atmosféru ve třídách.

Všechny učitelky, které pracují v MŠ, jsou zkušené, plně kvalifikované. Svojí nabídkou aktivit děti stimulujeme, podporujeme a motivujeme ke každodenním činnostem.

Neexistuje jakákoliv manipulace s dítětem, podpora nezdravé soutěživosti mezi dětmi atd.

Výchovně vzdělávací nabídka činností a aktivit odpovídá mentalitě předškolního věku dětí a současně respektuje rozdílnost v potřebách dětí v MŠ. Děti jsou ze stran učitelek pozitivně motivovány a dostatečně oceňovány a chváleny. Paní učitelky kladně ovlivňují vztahy dětí ve třídě. Podporují vzájemnou důvěru, toleranci, pomoc a solidaritu, ohleduplnost, tvořivost.

Věnujeme se vztahům ve třídě a nenásilně je ovlivňujeme prosociálním směrem (prevence šikany).

3.4 Organizační podmínky

Denní řád MŠ je dostatečně pružný. Plánování všech činností vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje tak individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí.

Do týdenního výchovně-vzdělávacího programu jsou pravidelně zařazovány řízené preventivní pohybové aktivity (pobyt dětí v tělocvičně, pobyt dětí v přírodě nebo na školní zahradě atd.). Ve třídách se děti pod pedagogickým dohledem během volné činnosti pohybují spontánně v centrech aktivit nebo se účastní řízených činností. Děti mají dostatek času, prostoru i podnětů pro spontánní hru. Ze stran učitelek jsou děti podněcovány k vlastní iniciativě a experimentování. Děti se mohou účastnit individuálních, skupinových i frontálních činností podle vlastního uvážení a vhodné motivace učitelek. Zároveň mají děti možnost neúčastnit se společných aktivit a využít klidového koutku.

Nejsou překračovány stanovené (zřizovatelem povolené) počty dětí ve třídách (max. 25 dětí).

Spojování tříd je omezeno, je využíváno pouze v nezbytných případech.

Uspořádání dne v MŠ

6.30 – 8.45 - scházení dětí do 8.00 hodin (**děti s povinnou docházkou musí dodržovat minimálně 4 hodiny dopoledne**)

- ranní hry, individuální logopedická péče, smyslové hry,
- ranní kruh
- didakticky cílené činnosti (záměrné i spontánní učení) ve skupinkách, individuálně
- ranní cvičení, relaxační cvičení

8.45 – 9.15 - hygiena
- dopolední svačina

- 9.15 – 9.45** - řízené činnosti (záměrné i spontánní učení)
- 9.45 – 11.45** - pobyt venku
  - hygiena, příprava na oběd
- 11.45 – 12.30** - oběd
  - hygiena, čištění zoubků
- 12.30 – 14.10** - sloučení tříd
  - příprava na odpočinek
  - četba pohádky
  - odpočinek (postupné vstávání pro děti s nižší potřebou spánku od 13:30 hodin – klidné aktivity)
  - vstávání, oblékání
- 14.10 – 15.30** - hygiena, podávání nápoje, odpolední svačiny
  - individuální péče
  - odpolední zájmové činnosti dětí (hry)
  - rozcházení dětí

3.5 Řízení mateřské školy

Mateřská škola se dělí na úsek pedagogický a provozní. V čele právního subjektu stojí statutární zástupce – ředitelka školy. Tato jedná ve všech záležitostech jménem školy.

Všechny učitelky pracují jako jeden tým, mají společné cíle a jednají v zájmu dětí a v zájmu MŠ. Zachovávají mlčenlivost a chrání soukromí rodiny dětí.

Zaměstnanci pracují dle pracovní náplně, dodržují předpisy a prokazují kvalitní a profesionální práci.

Společně vytváříme informační systém, který informuje rodiče a veřejnost o činnostech a aktivitách naší MŠ. Rodiče jsou informováni ústně nebo na nástěnce ve vestibulu, na začátku každého školního roku jsou schůzky pro rodiče. Snažíme se o propagaci v obecním Zpravodaji a na internetových stránkách. V rámci veřejné propagace vystupujeme s dětmi při různých příležitostech s krátkým kulturním programem.

Škola má vytvořen informační systém. Informace jsou předávány ústně nebo formou oběžníků, jsou diskutovány na poradách dle aktuální potřeby, jsou přeposílány emaily na jednotlivé adresy učitelek.

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Pedagogické pracovnice:

Dagmar Kuncová

Mgr. Ivana Sedláčková

Marie Černá

Všechny pracovnice máme předepsanou odbornou kvalifikaci, dvě učitelky absolvovaly kurz Logopedický asistent.

Vždy jednáme, chováme se a pracujeme profesionálním způsobem v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí.

Vzděláváme se průběžně, využíváme nabídku různých vzdělávacích programů.

Provozní pracovnice:

Jana Pospíšilová – školnice, uklízečka

3.7 Spoluúčast rodičů

V rámci běžného provozu se snažíme zapojit rodiče co nejvíce do života naší MŠ, ale s respektem k dětem. Přítomnost každého dalšího dospělého obvykle naruší běžný chod třídy, proto rodiče mohou vstupovat do třídy jen po předchozí dohodě s učitelkou.

Rodiče jsou pravidelně informováni o prospívání svého dítěte, o jeho pokrocích, ale i stagnaci nebo případném problému. Učitelky jednají s rodiči citlivě, ohleduplně a diskrétně. Postupují podle zákona o ochraně osobních údajů, respektují soukromí rodiny.

Ve vztazích s většinou rodičů panuje oboustranná důvěra a otevřenost, vstřícnost, porozumění a ochota spolupracovat.

Někteří rodiče se snaží podle své profese a možnosti podporovat naši MŠ věnovaným materiálem – kancelářskými potřebami, látkami, vlnou, knížkami, CD, DVD, hračkami, vánočními dárky.

Pro upevnění vztahů MŠ + rodiče + dítě pořádáme tyto společné akce:

- vánoční tvořivá dílna (svícny, ozdoby, přání atd.)
- velikonoční tvořivá dílna pro rodiče s dětmi
- besídka budoucích prvňáčků „Rozloučení se školkou“ v červnu

Spolupráce s rodiči je otevřená kapitola, kterou lze během roku doplňovat podle aktuální potřeby.

4. Organizace vzdělávání

4.1 Organizace vzdělávání

Mateřské škola je zřízena jako škola s celodenním provozem s určenou dobou pobytu pro děti od 6.30 do 15.30 hodin. Děti jsou do tříd zařazovány podle věku. V 1.třídě jsou děti 3 -4,5 leté, ve 2. třídě jsou děti 4,5 – 6 leté a děti s OŠD. Kapacita MŠ je 50 dětí.

Obě třídy pracují podle svého Třídního vzdělávacího programu. Při jeho tvorbě vycházíme z cílů ŠVP PP a z dobré znalosti dětí, podmínek třídy a mateřské školy.

Mateřská škola nevzdělává děti mladší 3 let.

Vzdělávání v MŠ probíhá ve 2. třídách – **1. třída „Zelená“**
2. třída „Modrá“

V Zelené třídě je zajištěno souběžné působení dvou učitelek 2,5 hod v době pobytu venku a u oběda. V Modré třídě provozní důvody neumožňují souběžné působení dvou učitelek, proto děti z obou tříd jsou na pobytu venku vždy společně.

Uspořádání dne vychází z potřeb dětí a rodičů (ve výjimečných případech scházení a rozcházení dětí po dohodě možné kdykoliv během dne). Vlastní práce s dětmi respektuje osobní dispozice dítěte, což znamená, že s dětmi pracujeme převážně ve skupinách. Děti se mohou volně pohybovat po své třídě.

Způsob organizace her, aktivit, experimentování, skupinové, individuální a frontální činnosti dětem umožňuje vlastní tempo, dostatek času, podnětné prostředí, orientaci v prostředí, což napomáhá získat samostatnost a nezávislost. Učitelky pracují vyváženým způsobem, kde se střídají činnosti skupinové a frontální práce.

4.2 Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření.

Podpůrná opatření realizuje mateřská škola.

Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola bez doporučení školského poradenského Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ.

V případě podpůrných opatření 1. stupně postupujeme takto:

Na základě pozorování a průběžné pedagogické diagnostiky zpracováváme pro konkrétní dítě Plán pedagogické podpory. Tento plán zpracovávají učitelky na jednotlivých třídách. Při tvorbě plánu komunikujeme s rodiči, zohledňujeme jejich postřehy o dítěti. Plán průběžně vyhodnocujeme a aktualizujeme s ohledem na potřeby dítěte. Nejpozději po třech měsících vyhodnocujeme účinnost opatření. Pokud se podpůrná opatření nejeví jako dostatečná, doporučujeme rodičům návštěvu školského poradenského zařízení.

V případě podpůrných opatření 2. – 5. stupně postupujeme takto:

V návaznosti na vyjádření školského poradenského zařízení a rodičů dítěte zpracováváme IVP dítěte. Zde plánujeme, jakým způsobem budeme s dítětem se SVP dále pracovat (vzdělávací obsah, metody a formy práce, hodnocení dítěte apod.). IVP je zpracován bez zbytečného odkladu, nejdéle do jednoho měsíce.

Systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními ve škole

- + tvorba, realizace a vyhodnocování PLPP u těchto dětí je prováděna na základě pokynu ředitelky školy a za spolupráce s pedagogy, popř. jinými odborníky
- + tvorba, realizace a vyhodnocování individuálních vzdělávacích plánů u těchto dětí je prováděna na základě pokynu ředitelky školy a za spolupráce s pedagogy, se SPC, popř. jinými odborníky

Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

- + uplatňování principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností a při stanovování obsahu, forem i metod výuky
- + stanovená podpůrná opatření při vzdělávání dětí
- + spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství (zejména při tvorbě IVP)

Pokud zákonný zástupce dítěte přes opakovaná upozornění a vysvětlení důsledků nenavštívil ŠPZ za účelem nastavení podpůrných opatření ve vzdělávání dítěte a způsobil tak dítěti obtíže při vzdělávání /protože škola sama dostatečná podpůrná opatření vytvořit nemůže/ může se škola obrátit na zástupce orgánu veřejné moci (OSPOD) a v souladu se zákonem o sociálně právní ochraně dětí požádat o součinnost.

Vzdělávání dětí nadaných

Škola prostřednictvím pedagogické diagnostiky vyhledává mimořádně nadané děti a formou integrovaného vzdělávání a individualizované výuky podporuje rozvoj jejich talentu.

Rozvoj a podpora mimořádných schopností a nadání dítěte je zajišťována:

- + předkládáním vyššího stupně složitosti nabízených činností
- + využitím vhodných didaktických pomůcek, materiálů
- + volbou vhodných metod, forem výuky
- + individuálním přístupem
- + prací s interaktivní tabulí - vzdělávací programy

5. Charakteristika vzdělávacího obsahu

5.1 Školní vzdělávací program - obecně

Naše mateřská škola realizuje vzdělávací program „SVĚT NA DLANI“, který je v souladu se záměry Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání.

Chceme předat a zprostředkovat dětem jednoduché poznatky o světě, který mohou bezprostředně pozorovat, vytvářet u dětí vztah k místu a prostředí, ve kterém žijí, položit základy pro jejich odpovědný a aktivní přístup k životnímu prostředí. Dále chceme vytvořit takové prostředí, kde bude dostatek podnětů pro tělesný, psychický, sociální rozvoj dítěte a jeho zdraví s ohledem na individualitu jeho osobnosti a pohodu.

Ve své výchovně vzdělávací práci vycházíme ze ŠVP, ve kterém je převážně zastoupena příroda, střídání ročních období a vše, co vychází ze světa, který děti obklopuje.

5.2 Vize školy

Posláním naší mateřské školy je rozvíjet samostatné a zdravě sebevědomé děti. Předat a zprostředkovat dětem základní životní zkušenosti v přirozeném prostředí vrstevníků cestou výchovy a vzdělávání založené na principu uspokojování individuálních potřeb a zájmů. Rozvíjet samostatnost, sebejistotu a tvořivost dětí.

5.3 Rámcové cíle předškolního vzdělávání

- ✚ rozvíjení dítěte a jeho schopnost učení
- ✚ osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
- ✚ získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

5.4 Klíčové kompetence

- ✚ kompetence k učení
- ✚ kompetence k řešení problémů
- ✚ kompetence komunikativní
- ✚ kompetence sociální a personální
- ✚ kompetence činnostní a občanské

5.5 Hlavní cíle školy

- ✚ seznamování dětí s životním prostředím, které nás obklopuje a společné vytváření pozitivního vztahu k přírodě
- ✚ rozvíjení úcty k životu ve všech jeho formách a vytváření povědomí o vlastní sounáležitosti s přírodou
- ✚ vytváření podmínek k zdravému životnímu stylu
- ✚ dosažení samostatnosti dětí, získávání zkušeností a kompetencí, které budou schopné uplatňovat v dalším životě a vzdělávání
- ✚ rozvíjení individuálního vyjádření a tvořivé schopnosti v oblasti emocionální, estetické a etické

Záměry:

- + položit základy zdravému fyzickému, mentálnímu, emocionálnímu a sociálnímu rozvoji osobnosti
- + osvojit si základní hodnoty, na nichž je položen náš hodnotový systém a celá naše společnost

Průběžné cíle:

- + podporování přirozené pohybové aktivity
- + upevňování kultury jazykových dovedností, vzájemné komunikace
- + osvojování základních hygienických a sebeobslužných činností
- + rozvoj tvořivosti
- + upevňování kamarádských vztahů
- + ochrana osobního soukromí a bezpečnosti
- + rozvoj kulturně estetických dovedností
- + vytváření kladného vztahu k místu, kde žijí

Vzdělávací cíle:

- + rozvíjení fyzické i psychické zdatnosti s ohledem na věk a možnosti dítěte, podporování u dětí sportovní aktivity v duchu fair play a odbourávání nezdravého soutěžení
- + získávání u dětí zájem, zvědavost a radost z objevování, vytváření základů k učení a získávání informací
- + posilování u dětí citových vazeb, empatie, sebevědomí a sebedůvěry, ale zároveň umět chránit svoje soukromí a bezpečí ve vztahu k okolí
- + rozvíjení komunikativní dovednosti a řečového projevu
- + vytváření u dětí kvalitní základy společenských postojů, pravidel a návyků
- + vytváření základů estetických dovedností
- + podporování fantazie a tvořivosti dítěte
- + rozvíjení kladného vztahu dítěte k přírodě, k místu, kde žijeme

Očekávané výstupy:

- + zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, znát své vlastní tělo a péči o své zdraví, uplatňovat základní hygienické návyky
- + umět ovládat jazyk, samostatné vyjadřování, soustředit se, poznávat, pojmenovat to, co dítě obklopuje, uvědomit si svoji samostatnost, prožívat a dětským způsobem se projevovat
- + spolupracovat s ostatními, respektovat druhého, navazovat kontakty
- + začlenit se do třídy a mezi své vrstevníky, chovat se zdvořile, dodržovat pravidla her, vnímat umělecké a kulturní podněty, hodnotit své zážitky
- + orientovat se ve svém okolí, vnímat, že svět má svůj řád, pečovat o své okolí

5.5 Formy, metody a činnosti vzdělávací práce

Vzdělávání je uskutečňováno ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne vyskytnou. Probíhá vyváženým poměrem spontánních a řízených aktivit.

Specifickou formu představuje zacílená činnost, ve které učitelka s dítětem naplňuje konkrétní vzdělávací cíle formou záměrného i spontánního učení. Toto učení zakládáme na aktivní účasti dítěte, založené na smyslovém vnímání, prožitkovém a interaktivním učení, zpravidla ve skupinách a individuálně. Omezujeme učení předáváním hotových poznatků a slovních poučení. Všechny činnosti obsahují prvky hry a tvořivosti.

Vzdělávání probíhá formou integrovaných bloků. Obsah těchto bloků vychází ze života dětí, jejich zájmů, ročních období, tradic.

Předkládáme vzdělávací nabídku s uplatněním integrovaného přístupu - integrovaných bloků, které nabízejí dětem vzdělávací obsah v přirozených souvislostech, vazbách a vztazích.

Respektujeme individuální volbu a aktivní účast dětí.

Formy:

- + Spontánní a řízené aktivity (vyvážené a provázané)
- + Didakticky zacílené činnosti (motivované, skupinové či individuální)

Metody:

- + **prožitkové učení** - učení dítěte vychází z vlastní zkušenosti a prožitku. Je pro dítě přirozené a jemu vlastní
- + **kooperativní učení** - učení založené na vzájemné spolupráci dětí při řešení společných složitějších problémů a situací, učí děti rozdělovat si role a úkoly, plánovat činnosti, spolupracovat, pomáhat si, radit se, vyvíjet společné úsilí, kontrolovat a hodnotit společnou práci
- + **činnostní učení** - dítě není pasivním příjemcem, ale projevuje vlastní iniciativu, učí se na základě vlastních činností intelektových (řešení problémů) i praktických (řešení praktických situací)
- + **tématické učení** - spočívá ve vyhledávání témat, činností a situací, které jsou dětem blízké a srozumitelné a které umožňují, aby děti získaly očekávané poznatky, dovednosti, hodnoty a postoje v reálných souvislostech a také je dokázaly prakticky využít
- + **situační učení** - učení založené na vytváření a využívání situací

Činnosti:

- + podle obsahu - poznávací (smyslové, jazykové, matematické)
  - tvořivé (hudební, výtvarné, literární, dramatické, pracovní)
  - procvičovací (grafomotorické, motorické, manipulační)
  - relaxační (poslechové)
- + podle počtu zapojených dětí - individuální
  - skupinové
  - frontální
- + podle průběhu - spontánní
  - řízené

Akce, které se organizují v průběhu školního roku:

- ve spolupráci se základní školou: drakiáda, mikulášská nadílka, karneval, pohádkový les
- pro rodiče: besídka, tvořivé odpoledne
- kultura: divadelní představení, hudební pořady
- exkurze: hasiči, knihovna
- výlety: zoo, pěší výlety do okolí
- předplavecký výcvik pro předškoláky

6. Vzdělávací obsah

Obsah vzdělávání v našem Školním vzdělávacím programu **Svět na dlani** je členěn do 5 integrovaných bloků. Tyto rámcově odpovídají měsíční časové posloupnosti. Vycházejí z dění a z vytváření vztahu k přírodě (počasí, roční období, koloběh vody, života, ekologie apod.) a z dění a z vytváření vztahu ke světu, vesnici, rodině, MŠ, lidem, kamarádům, k sobě (svátky, narozeniny, dodržování tradic, reakce na konkrétní situace, akce v tom kterém měsíci).

V integrovaných blocích, tematických celcích se vzájemně prolíná, prostupuje, ovlivňuje a podmiňuje všech 5 vzdělávacích oblastí daných Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání a tím vytváří společně fungující celek.

Vzdělávací obsah ŠVP je východiskem při tvorbě TVP, který tvoří učitelky na svých třídách. Témata volíme taková, aby pro děti byla blízká, zajímavá a užitečná, vycházela z jejich přirozených zkušeností. Tematické celky po ukončení ústně hodnotíme. Integrované bloky jsou průřezové a v průběhu školního roku učitelky v návaznosti na aktuální potřebu používají související cíle a plánují dle závěrů další vhodné činnosti do následujících celků. V průběhu témat společně s dětmi hodnotí průběh a nabídku.

6.1 Oblasti předškolního vzdělávání

1. Dítě a jeho tělo

Podporovat fyzickou pohodu, tělesnou zdatnost a pohybovou zdravotní kulturu, rozvoj manipulačních a sebeobslužných činností - každodenní cvičení, pohybové chvílky, pobyt venku.

2. Dítě a jeho psychika

Podporovat duševní pohodu, psychickou odolnost, rozvoj intelektu, řeči a jazyka, citů a vůle, stimulovat rozvoj vzdělávacích dovedností dítěte - veškeré činnosti v MŠ, rozhovory s dětmi.

3. Dítě a ten druhý

Podporovat utváření vztahů dítěte k jinému dítěti nebo dospělému a posilovat vzájemnou komunikaci a pohodu těchto vztahů - navázání na výchovu v rodině, mravní výchova.

4. Dítě a společnost

Uvést dítě do společenství ostatních lidí, do života v lidské společnosti i do světa kultury a umění, pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky a postoje - estetická výchova, slušné chování.

5. Dítě a svět

Založit u dítěte povědomí o okolním dění, o vlivu člověka na životní prostředí a vytvořit základy pro odpovědný postoj dítěte k životnímu prostředí – ekologická výchova, enviromentální výchova – ochrana živočichů, rostlin.

6.2 Integrované bloky

1 . Integrovaný blok : **Prostředí**

Tematické celky:

- Naše mateřská škola
- Naše vesnice
- Kdy a kde jsme

Hlavní cíle :

- ❖ Motivovat dítě k aktivnímu poznávání – poznávat nové, objevovat neznámé
- ❖ Rozvíjet schopnost dítěte přizpůsobovat se, reagovat na změny a vyrovnávat se s nimi
- ❖ Vytvářet příležitosti k rozvoji sebevědomí a získání zdravé sebedůvěry
- ❖ Vytvářet vztah k místu a prostředí, ve kterém dítě žije

Specifické vzdělávací cíle:

- ❖ Rozvoj pohybových dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky
- ❖ Rozvoj a užívání všech smyslů
- ❖ Uvědomění si vlastního těla
- ❖ Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, porozumění) i produktivních (vytváření pojmů)
- ❖ Posilování prosociálního chování ve vztahu k druhému
- ❖ Rozvoj komunikativních dovedností v rámci společenství
- ❖ Rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte
- ❖ Rozvoj schopnosti žít ve společnosti, přizpůsobit se, přináležet k tomuto společenství
- ❖ Osvojování jednoduchých poznatků o kulturním a technickém prostředí

Kompetence :

- ❖ Zvládá základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci
- ❖ Zvládá jednoduchou obsluhu a pracovní úkony
- ❖ Uplatňuje základní hygienické a zdravotně preventivní návyky
- ❖ Ovládá koordinaci ruky a oka
- ❖ Správně vyslovuje, ovládá dech, tempo i intonaci řeči
- ❖ Umí z paměti krátké texty (reprodukuje říkanky, písničky)
- ❖ Vhodně komunikuje s dospělými a kamarády – dětská přátelství
- ❖ Překonává stud, oprostí se od sobectví, dělí se o hračky

- ❖ Uplatňuje základní společenské návyky ve styku s dospělými i s dětmi (zdraví, poděkuje)
- ❖ Adaptuje se na prostředí školy i jeho běžné proměny, přizpůsobí se společnému programu
- ❖ Orientuje se bezpečně v okolním prostředí domova, školy

2 . Integrovaný blok : **Příroda**

Tematické celky:

- V lese
- Na zahradě
- Na dvorku
- Na louce
- U rybníka
- V Zoo
- U moře

Hlavní cíle :

- ❖ Vytvářet povědomí o přírodním prostředí, o jeho rozmanitosti, neustálých proměnách
- ❖ Rozvíjet schopnost podílet se na činnostech a vést děti k chápání vývoje, pohybu a proměn

- ❖ **Specifické vzdělávací cíle:**
- ❖ Rozvoj užívání všech smyslů
- ❖ Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- ❖ Rozvoj řečových schopností
- ❖ Posilování přirozených poznávacích citů (zvědavost, radost z nového)
- ❖ Rozvoj schopností a dovedností důležitých pro navazování vztahů dítěte k jiným lidem
- ❖ Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, přizpůsobit se, spolupracovat, spolupodílet se, přináležet k tomuto
- ❖ společenství
- ❖ Osvojování jednoduchých poznatků o světě a životě užitečných pro vytváření elementárního povědomí o přírodním prostředí, rozmanitosti a neustálých proměnách

Kompetence:

- ❖ Vnímá a rozlišuje pomocí všech smyslů
- ❖ Zvládá jednoduchou obsluhu a pracovní úkony
- ❖ Uplatňuje zákl. hygienické a zdravotně preventivní návyky
- ❖ Ovládá dech, tempo a intonaci řeči
- ❖ Vnímá všemi svými smysly
- ❖ Vnímá, že je zajímavé dozvídat se nové věci
- ❖ Navazuje kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překoná stud, komunikuje s ním vhodným způsobem, respektuje ho

- ❖ Uplatňuje základní společenské návyky ve styku s dospělými, dětmi (zdraví známé děti, dospělé, rozloučí se, poprosí,...)
- ❖ Osvojuje si elementární poznatky o sobě, o přírodě a přírodních jevech, o technických přístrojích, se kterými se setkává v MŠ a svém okolí

3. Integrovaný blok: **Věci kolem nás**

Tematické celky:

- Knihy
- V kuchyni
- Dopravní prostředky
- Jdeme nakupovat
- Naše hračky
- Hudební nástroje

Hlavní cíle :

- ❖ Podporovat stále dokonalejší chápání okolního světa
- ❖ Porozumět věcem a jevům kolem sebe

Specifické vzdělávací cíle:

- ❖ Rozvoj užívání všech smyslů
- ❖ Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- ❖ Rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka
- ❖ Vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení
- ❖ Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností
- ❖ Rozvoj schopnosti spolupracovat, spolupodílet se, vnímat a přijímat zákl. hodnoty v tomto společenství uznávané
- ❖ Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem

Kompetence:

- ❖ Zvládá jemnou motoriku, zachází s nástroji, náčiním, materiálem - grafickým i výtvarným
- ❖ Rozlišuje a zná některá písmena a číslice
- ❖ Postupuje a učí se podle pokynů a instrukcí
- ❖ Uplatňuje své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého.
- ❖ Obhájí svůj názor, uzavírá kompromisy, řeší konflikt dohodou
- ❖ Vyjednává s dětmi, dospělými ve svém okolí, domluví se na společném řešení
- ❖ Utvoří si představu o tom, co je dobře a co špatně
- ❖ Porozumí, že všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat

4 . Integrovaný blok: Rodina

Tematické celky:

- U nás doma
- Kde pracuje máma s tátou
- Naše tělo
- Zdraví a nemoc

Hlavní cíle

- ❖ Rozvíjet schopnost komunikovat, spolupracovat, spolupodílet se na činnostech a rozhodnutích
- ❖ Poskytovat dítěti možnost poznávat takové hodnoty jako je nedotknutelnost lidských práv, individuální svoboda, stejná hodnota a rovnost všech lidí
- ❖ Podporovat tělesný rozvoj, osobní spokojenost a pohodu

Specifické vzdělávací cíle

- ❖ Vytváření zdravých životních návyků a postojů
- ❖ Získání schopnosti řídit chování vůlí a ovlivňovat vlastní situaci
- ❖ Přechod názorného myšlení k slovně - logickému
- ❖ Posilování, kultivování a obohacování vzájemné komunikace
- ❖ Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností
- ❖ Vytvoření základů estetického vztahu ke světu, životu, kultuře a umění a estetických dovedností
- ❖ Osvojení dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí a k spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí
- ❖ Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem

Kompetence

- ❖ Má povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí. Vnímá a rozlišuje pomocí všech smyslů
- ❖ Poslouchá a plní pokyny, povinnosti, slovní příkazy
- ❖ Řeší kognitivní problémy, úkoly, situace...
- ❖ Chápe základní číselné a matematické pojmy, prostorové pojmy
- ❖ Vnímá, co si druhý přeje či potřebuje
- ❖ Oprostí se od nepřiměřených projevů (sobectví...)
- ❖ Uvědomuje si práva ve vztahu k druhému
- ❖ Zachycuje skutečnosti ze svého prostředí, okolí a vyjadřuje své představy a dovednosti, vnímá umělecké a kulturní podněty a hodnotí je
- ❖ Rozlišuje aktivity, které mohou zdraví člověka podporovat a které je mohou poškozovat
- ❖ Pomáhá pečovat o okolní životní prostředí

5 . Integrovaný blok: **Události**

Tematické celky:

- Mikuláš
- Vánoce
- Masopust
- Velikonoce

Hlavní cíle :

- ❖ Vést dítě k zájmu spolupodílet se na společném životě, podporovat dětskou radost
- ❖ V rozsahu dětských možností přispívat k předávání kulturního dědictví, tradic

Specifické vzdělávací cíle:

- ❖ Rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- ❖ Osvojení si poznatků o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- ❖ Rozvoj kultivovaného projevu
- ❖ Rozvoj schopnosti vytvářet a rozvíjet citové vztahy k okolí
- ❖ Vytváření prosociálních postojů k druhému - rozvoj soc. citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti
- ❖ Rozvoj kulturně estetických dovedností (slovesných, hudebních, dramatických)
- ❖ Rozvoj pocitu sounáležitosti s lidmi a společností

Kompetence

- ❖ Koordinuje lokomoci a další polohy - sladí pohyb s rytmem a hudbou
- ❖ Ovládá dechové svalstvo, sladí pohyb se zpěvem
- ❖ Naučí se zpaměti krátké texty (reprodukuje říkanky, písničky, pohádky)
- ❖ Prožívá radost ze zvládnutého a poznaného
- ❖ Uvědomuje si svá práva ve vztahu k druhému, přiznává stejná práva druhým, respektuje je
- ❖ Vnímá umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchá, sleduje se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotí je (zdůvodnění kladů a záporů)
- ❖ Osvojuje si poznatky o sobě, o rodině, o životě a činnostech člověka, o soužití, zvycích a lidské společnosti

7. Evaluace

7.1 Metody a nástroje

Oblasti autoevaluace	Kritéria autoevaluace	Nástroje autoevaluace	Časový harmonogram	Odpovědnost
Průběh vzdělávání	Mapování realizace ŠVP	pozorování rozhovory hospitace	průběžně	učitelky ředitelka školy
Řízení školy Kvalita personální práce DVPP	Komunikace mezi zaměstnanci školy Informační systém Spolupráce zaměstnanců a vedení školy Řešení problémů Zajišťování bezpečnosti Využitelnost vědomostí a dovedností získaných v rámci DVPP ve škole	pozorování rozhovory porady (provozní, pedagogických pracovníků, pedagogické rady) sebeevaluace účast na DVPP, předávání poznatků výroční zpráva	průběžně v období pedagogických rad průběžně 1 x ročně	učitelky ředitelka školy
Podmínky ke vzdělávání	Věcné podmínky Zajištění odpovídajících personálních podmínek Pozitivní klima školy	pozorování rozhovory	průběžně	všichni zaměstnanci školy
Podpora školy Spolupráce s rodiči	Vztah rodičů ke škole Naplněnost školy Spokojenost rodičů se školou Zapojení rodičů do činnosti školy Informovanost rodičů Prezentace školy	rozhovor zápis do MŠ třídní schůzka školní akce pro děti a rodiče Den otevřených dveří soutěže, výstavy, vystupování	průběžně 1 x ročně dle plánu 1 x ročně	učitelky ředitelka školy
Výsledky vzdělávání	Dosahování dílčích cílů Dosahování co nejvyšších výsledků vzhledem k individuálním možnostem dětí Naplnění klíčových kompetencí	pozorování rozhovory hodnocení záznamy o dítěti portfolia dětí porady pedagogické rady	v období pedagogických rad průběžně	učitelky

7.2 Evaluace podmínek vzdělávání

Věcné podmínky:

- + prostory školy- vyhovující skupinovým i individuálním činnostem
- + nábytek, tělovýchovné nářadí, hygienické zařízení, vybavení pomůckami, materiálem pro práci s dětmi, obměňování koutků, doplňování
- + hračky – vybavenost, dostupnost pro děti, pravidla používání
- + výzdoba školy – estetické uspořádání
- + zahrada školy – vybavenost na rozmanité pohybové aktivity
- + splnění hygienických a bezpečnostních norem

Životospráva:

- + spolupráce s vedoucí školní jídelny
- + vyváženost stravy, skladba jídelníčku, dostatečný přísun tekutin, nenucení do jídla ...
- + dodržování zásad zdravého životního stylu, vštěpování těchto zásad dětem, přirozený vzor
- + dostatek volného pohybu v MŠ, při pobytu venku (zahrada, vycházky)
- + příchod dětí do MŠ dle aktuální situace, přizpůsobivost, pružnost
- + respektování individuálních potřeb pohybových aktivit, spánku, odpočinku, respektovat vyváženost

Psychosociální podmínky:

- + respektování potřeb dětí (lidské, vývojové, individuální), navozování pohody, klidu, bezpečí, citlivé jednání, úměrné zatěžování dětí
- + rovnocenné postavení všech dětí
- + vydávání jasných a srozumitelných pokynů
- + dodržování určitého řádu, určit pravidla soužití
- + naslouchající, vstřícná komunikace učitelky
- + podpora dětí v samostatných pokusech, uznanost, přiměřené reakce ocenění dítěte
- + vztahy dospělý x dítě – vzájemná důvěra, tolerance, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemná pomoc, podpora

Organizační podmínky:

- + pružnost denního řádu, reagovat na individuální možnosti dětí, aktuální potřeby
- + pedagogové se plně věnují dětem a jejich vzdělávání
- + uplatňování adaptačního režimu
- + vyváženost spontánních a řízených aktivit
- + plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí
- + dbát na osobní soukromí dítěte

Personální a pedagogické zajištění:

- + kvalifikovanost, odbornost učitelek
- + sebevzdělávání učitelek
- + zajištění optimální pedagogické péče – organizace služeb
- + pedagogický sbor pracuje profesionálně, funguje jako pracovní tým

Spoluúčast rodičů:

- + spolupráce na základě partnerství – oboustranná důvěra, otevřenost, vstřícnost, porozumění, spolupráce
- + možnost podílet se na dění ve škole, informovanost, spolupráce při akcích školy i mimoškolních aktivitách
- + ochrana soukromí rodiny, diskrétnost, takt
- + informovanost rodičů o prospívání dítěte, společný postup při výchově, vzdělávání

7.3 Evaluace vzdělávacího procesu

Evaluace ŠVP	1x ročně	ředitelka
Vedení záznamových archů dětí	průběžně	učitelky
Dokumentace školy	2x ročně	ředitelka
Závěrečná evaluace školy	1x ročně	ředitelka

7.4 Evaluace vzdělávacích cílů

- + vést k samostatnosti, rozhodování, rozvoj zdravého sebevědomí
- + zdokonalování komunikativních dovedností
- + rozvoj prosociálních vlastností
- + přirozená dětská zvědavost, experimentování
- + kladný vztah k přírodě, environmentální výchova
- + rozvoj fyzické a psychické zdatnosti, kladný vztah ke sportu
- + zdokonalování v oblasti hrubé a jemné motoriky
- + kultivace estetického vnímání
- + vztah k místu, kde dítě žije

8. Přílohy

8.1 Minimální preventivní program

Minimální preventivní program školy je součástí výchovy a vzdělávání dětí po celou dobu docházky do mateřské školy. V rámci minimálního preventivního programu je nutné **kombinovat poskytování informací** z oblasti prevence sociálně patologických jevů s **výcvikem v sociálních dovednostech**.

Poskytovat dětem potřebné informace o zdravém životním stylu ve složce tělesné, duševní a sociální formou, která je přiměřená jejich věku. **Program musí brát zřetel na věk** a osobní charakteristiky dětí. Čím nižší je věk dítěte, tím je prevence méně specifická a je více orientovaná na obecnou ochranu zdraví.

Rodiče jsou prostřednictvím učitelek informováni o realizaci Minimálního preventivního programu na škole **v individuálních rozhovorech**. Problémy spojené se sociálně patologickými jevy je třeba řešit ve vzájemné spolupráci.

Cíle prevence

Cílem primární prevence je zvýšení odolnosti dětí vůči sociálně patologickým jevům. Cílem našeho programu je, aby se preventivní výchovně vzdělávací působení stalo neoddelitelnou součástí výchovy a výuky ve škole.

Je nutné **analyzovat jedince**, konkrétní sociální situaci dítěte. Nabízíme aktivity a programy, kde se mohou uplatnit všechny děti.

Důraz je položen na vytváření elementárních základů klíčových kompetencí v počáteční etapě vzdělávání, neboť ty směřují k tomu, aby dítě na své úrovni aktivně a s uspokojením zvládalo nároky života v prostředí rodiny a školy. To znamená, aby bylo schopné žít ve společnosti jemu blízkých dospělých i vrstevníků a komunikovat s nimi, aby bylo způsobilé se učit, na své úrovni také pracovat a řešit problémy, uplatňovat se a prosazovat, ale také se požadavkům okolí přizpůsobit. Setká-li se takové dítě v budoucnu se sociálně patologickými jevy, dokáže je rozpoznat, nepodlehnout jim a věnovat se jiným, prospěšným aktivitám.

- ❖ zvýšit informovanost dětí o možném nebezpečí při kontaktu s nežádoucí osobou
- ❖ ovlivnit postoje dětí k sobě samým, důvěra ve vlastní schopnost
- ❖ nácvik sociálních dovedností ve skupině
- ❖ uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým, respektovat
- ❖ seznamovat a vést děti k zásadám zdravého životního stylu
- ❖ posilovat u dětí uvědomění si svých práv s důrazem na rovnováhu k odpovědnosti
- ❖ vytvářet herní pohodu bez stresů a zmatků, harmonické vztahy ve třídě
- ❖ zodpovědně se chovat k přírodě
- ❖ vést k bezpečnosti, estetičnosti a čistotě prostředí a péči o ně
- ❖ vytvořit základ pro otevřený a odpovědný postoj dítěte k životnímu prostředí
- ❖ předcházet šikaně a násilí

Techniky a metody prevence

V rámci ŠVP jsou děti nenásilnou formou a přiměřeně k jejich věku a schopnostem seznamovány s nebezpečnými formami násilného chování a jsou jim vysvětlována pozitiva zdravého životního stylu.

V rámci prevence před projevy diskriminace, nepřátelství a násilí sledujeme vztahy mezi dětmi ve třídních kolektivech s cílem řešit případné deformující vztahy mezi dětmi již v jejich počátcích a to ve spolupráci se zákonnými zástupci, případně za pomoci školských poradenských zařízení, pedagogicko – psychologickou poradnou.

Důležitým prvkem prevence v této oblasti je i vytvoření **příznivého sociálního klimatu** mezi dětmi navzájem, mezi dětmi a pedagogickými pracovníky a mezi pedagogickými pracovníky a zákonnými zástupci dětí.

Děti jsou vedeny k odpovědnosti za vlastní chování a způsobu života v míře přiměřené k jejich věku. Posilujeme v dětech schopnost **samostatného rozhodování**, schopnost **řešit problém**. Mezi aktivity k osvojení pozitivního chování beze sporu patří **povídání v komunitním kruhu**, která mají daná pravidla a děti se je naučily dobře respektovat. Oblíbené jsou i **interaktivní hry**, ve kterých děti hledají řešení problému na určené téma.

- ❖ individuální a skupinová interakce
- ❖ praktický nácvik sociálních dovedností
- ❖ řízená diskuse
- ❖ hra
- ❖ praktický nácvik sociálních dovedností
- ❖ modelování rizikových situací
- ❖ prevence šikany, postavení ve skupině
- ❖ vliv médií na naše postoje
- ❖ práva dítěte s pozorností na rovnováhu k odpovědnosti

Analýza současného stavu ve škole

K posouzení problematiky primární prevence sociálně patologických jevů slouží:

- ❖ pozorování výchovně vzdělávacího procesu ve třídách učitelkami MŠ
- ❖ rozhovory s dětmi a jejich zákonnými zástupci

Snažíme se dovést děti na konci jejich předškolního období k tomu, aby v rozsahu svých možností a osobních předpokladů **získaly přiměřenou fyzickou, psychickou a sociální samostatnost**.

Ale i přes to jsou mezi dětmi konflikty, posmívání se, urážení, používání neslušných slov a nepřiměřené poštuchování. S dětmi o konfliktech hovoříme, chování hodnotí nejen učitelka, ale i děti. Do řešení závažnějších konfliktů jsou zapojeni zákonní zástupci dětí.

Závěr

Minimální preventivní program školy je součástí výchovy a vzdělávání dětí po celou dobu docházky do mateřské školy. Účastní se ho pedagogové, děti, rodiče a odborníci.

V rámci minimálního preventivního programu je nutné **kombinovat poskytování informací** z oblasti prevence sociálně patologických jevů s **výcvikem v sociálních dovednostech a osobnostním růstem dítěte**.

Preferovat přístupy zaměřené do oblasti **zdravého životního stylu** a aktivního **sociálního učení**. Program musí brát zásadní zřetel na věk a osobní charakteristiky dětí, jinak bude jeho plnění formální.

Smysluplnosti primární prevence chceme dosáhnout dobrou a pravdivou informovaností, ochotou vyslechnout druhého a nalezením správné cesty v případě pomoci.

8.2 Čtenářská gramotnost

Čtenářská gramotnost znamená schopnost porozumět psanému textu, přemýšlet o něm a používat jej k dosahování určitých cílů, k rozvoji vlastních schopností a vědomostí a k aktivnímu začlenění do života společnosti. **Rozvoj čtenářské gramotnosti** vyžaduje, aby dítě bylo obklopeno texty a snadno přístupnými rozmanitými knihami.

Čím dříve si dítě četbu oblíbí, tím snáz bude rozvíjet čtenářské dovednosti. Čtení je třeba věnovat čas - jde jak o dostatek času, tak o pravidelnost a četnost příležitostí ke čtení.

1. PEDAGOGICKÝ ZÁMĚR

Chceme školní vzdělávací program obohatit doplňkovým programem v průběhu celého školního roku, vést děti k lásce ke knize, čtenému slovu, pravidelným předčítáním učit děti jazyku, myšlení, obohacovat jejich paměť a obrazotvornost, upevňovat u dětí vzorce morálního chování, posilovat dětské sebevědomí. Čtením posilovat jazykové dovednosti, všeobecné vědomosti, pokládat základy pro vlastní návyk čtení, předcházet závislosti na počítačích a televizi, a u dětí, kterým nikdo nečte, poskytnout příležitost ke každodennímu kontaktu s knihou a psaným slovem.

1.1 Rámcové cíle čtení v MŠ

- ❖ rozvíjet schopnost přemýšlet, rozvíjet řeč a schopnost komunikovat, podporovat dětskou představivost
- ❖ formovat čtecí návyky
- ❖ učit děti morálním hodnotám, napomáhat při vzdělávání
- ❖ rozšiřovat znalosti, zlepšovat soustředění
- ❖ podporovat prosociální vztahy, prohlubovat kamarádství, přátelství, vzájemnou pomoc

1.2 Očekávané výstupy

- ❖ projevovat zájem o knížky
- ❖ soustředěně poslouchat četbu
- ❖ sledovat a vyprávět čtenou pohádku, příběh
- ❖ porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku, příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- ❖ formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- ❖ chápat slovní vtíp a humor
- ❖ vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka, ptát se)
- ❖ na základě čteného příběhu rozvíjet dramatické činnosti, krátké epizody
- ❖ možnost spolupodílet se na volbě čtených témat
- ❖ dodržovat dohodnutá pravidla při předčítání ve skupině dětí
- ❖ prostřednictvím čtení získat morální poučení, upevňovat kamarádské vztahy

2. VLASTNÍ PRÁCE MATEŘSKÉ ŠKOLY

Zaměříme se na každodenní předčítání. V ranních činnostech budeme děti motivovat k prohlížení leporel a obrázkových knih, vybízet děti k vyprávění o obrázcích, k vyprávění pohádky nebo příběhu podle obrázků v knihách.

Do ranního kruhu zařadíme čtení na pokračování jak k tematickému bloku pro motivaci k činnosti, nebo pro prohlubování vědomostí, či ke krátkému čtení v příjemné atmosféře jen tak.

Budeme zařazovat rozhovory o domácím čtení v rodině. Nadále budeme pokračovat s oblíbenými Čtenářskými dny, kdy děti kreslí obrázek po přečtení do Čtenářského deníku.

Využijeme i volné chvílky při špatném počasí, kdy děti nemohou jít ven, čtení zařadíme pro celou skupinu nebo jen pro několik dětí, kdy ostatní si hrají, nebo vykonávají jiné činnosti.

Samozřejmostí je každodenní čtení před odpoledním odpočinkem.

V odpoledních činnostech se bude objevovat předčítání pro jednotlivce, malé skupinky nebo celou skupinu dětí dle tematického plánu, či vlastního zájmu dětí.

Uspořádáme prodejní výstavu dětských knih ve spolupráci s nakladatelstvím Svojtka v období před vánoci.

V březnu máme zařazeno téma „Naše knihy“.

Navštívíme Obecní knihovnu a půjčíme si společně s dětmi knihu, na které jsme se dohodli.

3. SPOLUPRÁCI SE ZÁKLADNÍ ŠKOLOU

Uspořádáme návštěvu v 1. třídě základní školy a vyslechneme starší kamarády, jak se již naučili číst.

8.3 Preventivní logopedická péče

PREVENTIVNÍ LOGOPEDICKÁ PÉČE

LOGOHRÁTKY

PREVENTIVNÍ LOGOPEDICKÁ PÉČE

Charakteristika preventivní logopedické péče

Preventivní logopedická péče je nutnou součástí výchovně-vzdělávacího procesu a zaujímá v práci s dětmi velmi důležité místo. V posledních letech se výslovnost dětí podstatně zhoršila, zhoršila se komunikace celkově společně s formou hry dětí. Aby děti byly připravené na vstup do první třídy, je důležité sledovat vývoj dětské řeči po celé období v MŠ a špatným návykům předcházet. Na začátku školního roku učitelky, v rozhovorech, při vyprávění, při popisu obrázku i při spontánní hře zjišťují, s jakou řečovou vybaveností jednotlivé děti do mateřské školy přicházejí.

Vývoj řeči probíhá u každého dítěte individuálně, proto je nutný individuální přístup i při logoprevenci.

Učitelka podchytí při pozorování výslovnost dětí. Rodičům doporučí spolupráci s logopedem.

Pedagogický záměr

Logopedická prevence v mateřské škole je zaměřena na všestranný rozvoj osobnosti dětí, tělesnou obratnost, manuální dovednost, motoriku mluvidel, hospodaření s dechem, smyslové vnímání (zrak, sluch, hmat, čich, chuť), cit pro melodii, rytmus a tempo.

Činnost logopedické prevence je obsahově v souladu se Školním vzdělávacím programem „Svět na dlani“. Navrhované a plánované činnosti jsou motivovány dle jednotlivých integrovaných bloků a jejich podtémat.

LOGOHRÁTKY

Logohrátky jsou činnosti skupinové, které budeme využívat podle potřeby, přednostně s dětmi s OŠD, předškolními i mladšími.

Soustředíme se zejména na posílení školní zralosti dětí, jejich připravenost na čtení, psaní.

Obsah cvičení

- ❖ motivace
- ❖ sluchové hry
- ❖ dechová cvičení
- ❖ gymnastika mluvidel
- ❖ rytmiizace slov, říkadel
- ❖ grafomotorika

Použité pomůcky

- ❖ logopedické pexeso
- ❖ měsíčník Logocvičky
- ❖ omalovánky
- ❖ pracovní listy
- ❖ obrázkové knihy
- ❖ rytmičké nástroje

8.4 Doplnující vzdělávací plán zohledňující výchovu a vzdělávání dětí do tří let věku

Vycházíme z toho, že se **dítě nejlépe učí nápodobou** a na základě tzv. dovednostního tréninku (časté opakování určité činnosti tak dlouho, až si ji dítě podvědomě osvojí).

Dětem předáváme elementární dovednosti a rozvíjíme ho po všech stránkách, učíme ho základním sociálním a hygienickým návykům. Využíváme dětské přirozené zvědavosti k získávání nových poznatků ve formě her, písniček, knížek atd.

Cílem je rovněž prostřednictvím hry a zábavy docílit vytvoření zcela přirozeného prostředí, ve kterém se dítě bude cítit dobře a bude tak moci rozvíjet svou jedinečnou osobnost.

Důraz je kladen i na dostatek pohybu, což umožňuje prostředí a okolí MŠ.

Navržené dílčí vzdělávací cíle

Dítě a jeho tělo

Tělesné schopnosti se rozvíjí především přirozenými pohybovými činnostmi, při nichž převládají pohyby lokomoční – chůze, běh, skok, lezení.

Pro děti do 3 let jsou nepřipustné tyto cviky: kotoul vzad, skok do hloubky větší než výška dítěte od pasu k zemi, delší výdrže ve stojích a výdrže paží, přetahy a přetlaky, vzpory a visy za ruce, chůze po rukou, široké stoje rozkročné (provazy), doskoky na tvrdou podložku.

Utvoření základního návyku pro správné držení těla, zautomatizování již zvládnutých pohybů (poloha a pohyb paží i nohou v různých polohách těla), provádění dechových cviků, relaxačních cviků, procvičování lezení, chůze, běhu, skoku, házení a cviky na obratnost a odvahu

Využívat podnětnost prostředí k rozvoji aktivity dětí , ke snaze zkoumat a objevovat.

Chůze

- ❖ zdokonalení pravidelnosti kroku s připojením souhybných pohybů paží, chůze v rytmu udávaném bicími nástroji, říkadly apod.
- ❖ vypěstování optimální reakce na různé zvukové a zrakové podněty
- ❖ rozvoj schopnosti chůze s přenášením předmětů nebo hraček, s překračováním čáry, lana
- ❖ podpora odvahy vystupovat a sestupovat po mírně šikmé ploše
- ❖ do schodů bez držení, z nízkých překážek bez držení
- ❖ zvládá chůzi v různém tempu
- ❖ reaguje na zvukové a zrakové podněty
- ❖ přenáší předměty
- ❖ zvládá slalomovou chůzi, překračuje čáry a předměty

Běh

- ❖ zautomatizování návyku zapojení paží a harmonického pohybu celého těla
- ❖ rozvoj schopnosti opakovaně krátkodobě běžet (10-15 sekund), běžet od mety k metě, běžet na smluvený signál, popř. běžet při hrách s jednoduchými pravidly
- ❖ vytvořit správnou reakci na změnu tempa, popř. střídat běh, dřep, sed a leh

Skok

- ❖ seskočí z výšky 20 – 30 cm
- ❖ přeskakuje z nohy na nohu
- ❖ vyskočí do výšky (s dosahováním na předměty nad hlavou)
- ❖ rozvoj dovednosti odrazit se ze stoje
- ❖ zvládnutí nácviku skoku obounož (jednonož) na místě i do dálky z místa
- ❖ zvládnutí přebíhání překážek ležících na zemi, umístěných těsně nad zemí

Lezení

- ❖ zdokonalení dovednosti lezení „po čtyřech“ a plížení
- ❖ zdokonalení dovednosti bezpečného přelézání a podlézání překážek
- ❖ rozvoj dovednosti plížení po břišku, k cíli, mezi překážkami
- ❖ rozvoj dovednosti zdolávat dětské průlezk samostatně i s dopomocí, prolézá strachovým tunelem.

Házení

- ❖ rozvoj obratnosti uchopováním a manipulací s předměty různých tvarů, materiálů, hmotnosti, ..
- ❖ zvládnutí předávání míčků z ruky do ruky, hází míčem o zem
- ❖ zvládnutí přehození papírové koule správným hodem přes zavěšené lano, dovednost hodit předmět (různých tvarů) do koše umístěného ve výši hlavy horním obloukem, na cíl umístěný na zemi

Začátky akrobatických cvičení

- ❖ vytvoření dovednosti základních postojů a poloh a jejich zdokonalení v přesnosti a plynulosti provedení
- ❖ vytvoření schopnosti orientace v prostoru
- ❖ rozvoj schopnosti stoje na jedné noze (přednožování, unožování, nízké zanožování)
- ❖ vytvoření dovednosti plynulých převalů z boku na bok, zvládá kotoul vpřed s dopomocí

Hudebně-pohybové chvílky

- ❖ vypěstování smyslu pro rytmus v reakci na zvukové podněty (tleskání, podupy, poskoky na místě i z místa při říkadlech a písních, taneční improvizace na výrazně rytmickou dětskou hudbu)

Dítě a jeho psychika

Pojmenuje části těla, zná předměty denní potřeby a jejich použití, pozná jednoduchá jídla, zná své jméno, příjmení, značku, zná jména dalších dětí, orientuje se v prostředí MŠ, zná běžné dopravní prostředky, pozná běžné druhy ovoce a zeleniny, umí s pomocí uklízet hračky, třídí předměty čtyř barev (žlutá, modrá, zelená, červená), třídí předměty čtyř tvarů (kostka, kulička, stříška, válec), rozlišuje vlastnosti předmětů: krátké – dlouhé, teplé – studené, mokré – suché, čisté – špinavé, reaguje na změnu místa: sem, tam, reaguje na změnu polohy věcí, osob: polož, pověs, zahod', sedni si, vstaň, lehni si, klekni si atd., chápe jednoduchá označení času: ráno, večer, brzy, hned, potom, rychle, pomalu atd., rozlišuje zvuky, pozná známé předměty a činnosti na obrázku, napodobuje hru, rozumí jednoduché hovorové řeči, klade jednoduché otázky, umí odpovídat na otázky, rozumí jednoduchému ději scénky (maňáskové, loutkové), vyjadřuje se jednoduchými větami, sleduje srozumitelné verše a říkadla, zapamatuje si výrazné verše a říkadla. Dokáže slovně vyjádřit své city, dokáže se krátkodobě soustředit na hru, dokončí započatou činnost, umí požádat o hračku, dělí se o hračku s kamarádem, umí poprosit, poděkovat, pozdravit.

Poskytování jednoduchých, citově přitažlivých a názorných poučení.

- ❖ rozvoj zvědavosti, všímavosti, pozorování jednoduchých znaků i nápadných vlastností předmětů
- ❖ pozorování a poznávání jednoduchých věcí, činností a jevů v různých obměnách, poznávání smyslu a návaznosti
- ❖ znát a jednoduše označit dění v různých prostředích (přírodní, kulturní, demografické, ...)
- ❖ rozlišování nápadnějších vlastností vnímaných předmětů, třídění dle velikostí i barev (žlutá, modrá, zelená, červená), dle tvaru (kostka, kulička, stříška, válec), dle vlastností (krátký x dlouhý, teplý x studený, ..)
- ❖ reagování na jednoduché výzvy
- ❖ chápání některých často používaných časových označení (ráno, večer, pomalu, rychle, hned, potom, ..)
- ❖ rozlišování různých zvuků
- ❖ rozvoj prvků cílevědomosti, samostatnosti, rozvoj paměti
- ❖ rozvoj schopnosti rozumět jednoduché hovorové řeči a vyjadřovat se v rozmanitých situacích běžného života
- ❖ rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a plně prožívat, vyjadřovat se k nim
- ❖ vzbuzení a rozšíření citových vztahů k domovu, k MŠ, k dětem, zaměstnancům MŠ,...
- ❖ rozvoj snahy o samostatnou manipulaci a experimentaci s hračkami, předměty v souvislosti s posilováním soustředěnosti na určitou činnost
- ❖ vnímání pocitu osobní jistoty a sebevědomí
- ❖ respektování požadavku přiměřené opatrnosti a starosti o bezpečí své i spoluvrstevníků, rozvoj pocitu odpovědnosti

Dítě a ten druhý

- ❖ rozvoj přirozené touhy pomáhat v běžných situacích
- ❖ zapojení se do společenských her, zapojování se do důležitých událostí v MŠ (oslavy, besídky, ...)
- ❖ vnímání a pozorování života kolem sebe, vnímání a pozorování prostředí, v němž žijí, pozorování starších dětí
- ❖ dodržování pravidel slušného chování, pravidel vytvořených v MŠ, usměrňování svých požadavků vůči jiným
- ❖ rozvoj dorozumívacích schopností a spolupráce s blízkými lidmi a dětmi

Dítě a společnost

- ❖ využívání nabízených možností (např. tanečků, rytmizací, zpěvu, jednoduchých dětských písniček, zhudebňování říkanek, sluchových cvičení, hra se stavebnicemi různých tvarů a velikostí, stavení kostek na sebe, práce s plastelínou, vystřihování, lepení, navlékání, vhazování a vkládání předmětů, hra na obchod, na maminku, kadeřnici, opraváře, uklízečku, lékaře, malování, kreslení, modelování, dramatizace, poslech, vyprávění pohádek, příběhů atd.) pro tvorbu společenské role v MŠ
- ❖ každodenní seznamování se a pozorování práce dospělých (důležitost této práce pro společnost)
- ❖ rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních, spolupracovat, podílet se na společných činnostech, přijímat základní hodnoty v tomto společenství
- ❖ rozvoj raného dětského poznávání
- ❖ formování počátečních postojů k okolnímu prostředí
- ❖ rozvoj orientace ve známém prostředí

Dítě a svět

- ❖ vytváření pěkného a pozitivního vztahu k místu, ve kterém dítě žije
- ❖ podporování raného dětského poznávání
- ❖ formování počátečních postojů k okolnímu prostředí
- ❖ rozvoj orientace ve známém prostředí
- ❖ vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem a přírodou živou i neživou
- ❖ rozvoj poznatků o základních přírodních, společenských, demografických, kulturních a jiných jevech

ROZVOJ SEBEOBSLUHY A HYGIENICKÝCH NÁVYKŮ

Dodržuje přiměřenou čistotu při stolování, samostatně jí a pije s částečnou dopomocí, udržuje osobní hygienu – umí použít záchod, chlapci umí malou stranu vykonávat vstoje, umí si umýt a utřít ruce, obličej, vyčistit zuby, umí smrkat a používat kapesník, umí se částečně svlékat a oblékat, zouvat a obouvat.

ROZVOJ PRACOVNÍCH SCHOPNOSTÍ

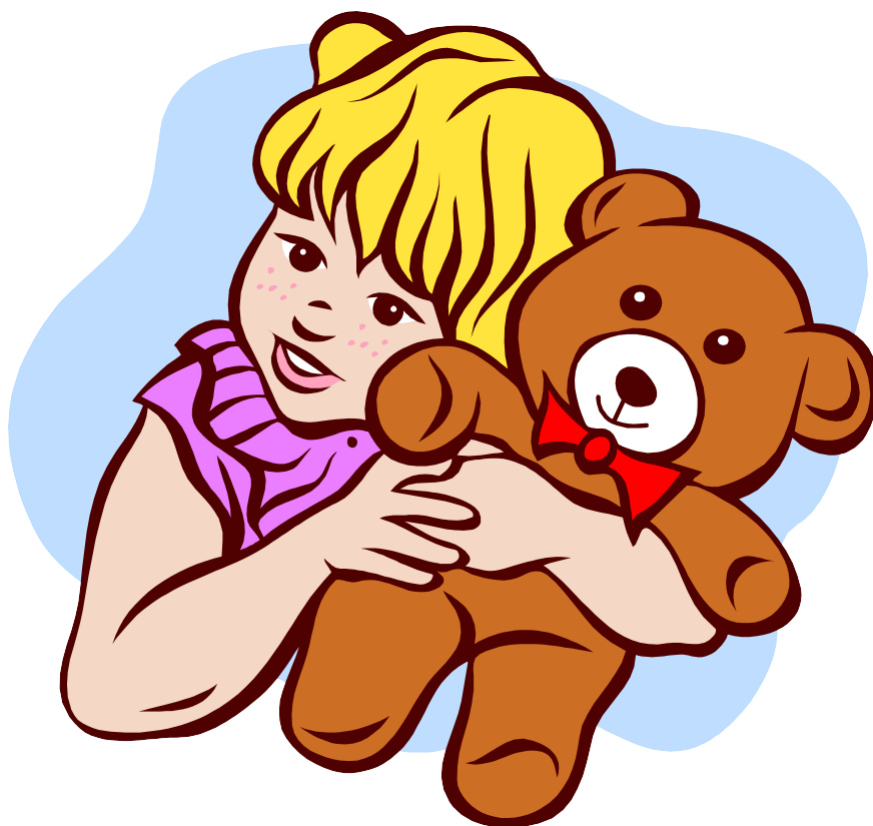
Umí navlékat kroužky na tyčku, provléká tkaničkou destičku s otvory, navléká větší korálky, trhá papír, skládá papír, umí nalepovat jednoduché tvary, zatlouká hřebíky do polystyrénové desky, stříhá dětskými nůžkami, modeluje váleček, kuličku, placku, staví stavby z kostek.

ROZVOJ HUDEBNÍCH SCHOPNOSTÍ

Zpívá krátké melodické písničky, rytmizuje, tančí jednoduché tanečky, napodobuje hru na tělo.

ROZVOJ VÝTVARNÝCH SCHOPNOSTÍ

Maluje prstovými barvami, čmárá křídou na chodník, rozliší a pojmenuje základní barvy, nakreslí sluníčko, domeček, postavu – hlavonožce, správně drží tužku, štětec, má vyhraněnou laterální.

9. Dodatek

9.1 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka (opatření MŠMT s účinností od 1. září 2021)

Děti – cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Pokud rodiče sami neovládají český jazyk na úrovni rodilého mluvčího, nemohou své děti v poznávání českého jazyka přímo podpořit a děti se ocitají ve znevýhodněné pozici.

Pokud by v naší mateřské škole bylo dítě nebo děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka, začali bychom poskytovat jazykovou podporu již od samotného nástupu do mateřské školy.

Podpůrným metodickým materiálem při vzdělávání těchto dětí by nám bylo **Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání**, které bychom využívali v rámci jazykové přípravy v povinném předškolním vzdělávání, tak i při individuální práci s dětmi. Dále bychom využili dostupný materiál na internetu, např. **Inkluzivní škola.cz**.

Děti se nejlépe učí jazyk přirozenou cestou kontaktem s vrstevníky, proto bychom usilovali o dostatečné začlenění těchto dětí do kolektivu.